

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyilttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Két nyilatkozat tükrében.

A hirtelen jött kormányválság uralja ma a belpolitikai helyzetet. Senki sem gondolta ily gyorsasággal Vajdáék távozását éppen úgy, mint az olíberálisok, Ducáék kormányrajutását.

Az új kormány már megvan és megtette a lépéseket az ország rendjének a biztosítására. Az új kormányelnök nagy vonásokban már programot is adott és nyilatkozatában hangoztatja, hogy

„az országnak mindenekelőtt a fegyelem, rend és egyensúly szent hagyományainak a helyreállítására van szüksége. És ezért a kormány elsősorban arra fog törekedni, hogy visszaállítsa a lakosság körében az erkölcsi rendet, amely lényege a törvényesség és szabadság minden rendszerének.

A parlamentáris demokrácia, amelyhez az ország tántoríthatatlanul ragaszkodik, ma sokkal inkább, mint bármikor megkívánja az államtekintély minden gyengeség nélkül való gyakorlását, mert csak szigorú fegyelemmel lehet biztosítani minden egyes polgár jogait és szabadságát. Ezeknek az elveknek a megvalósítását annival is inkább kötelességnek tartja, mert a liberális-párt hagyományos meggyőződését képezik.

Az ország ujjaépítésének elengedhetetlen feltétele a pénzügyek rendbehozása, a közpénzek megfontolt kezelése, takarékoság, költségvetési egyensúly és a vállalt kötelezettségek teljesítése útján.

Külpolitikai téren Románia a szövetségeseivel szemben való tökéletes hűség és az összes országokkal való őszinte, barát-

ságos együttműködés politikáját követi. Különben Titulescunak a külügyek élén való jelenléte a legjobb kezesség a politika folytonosságára. A kormányt faji, vagy vallási megkülönböztetés nélkül, az ország összes polgáraival szemben a legmesszebbmenő türelmesség és abszolút méltányosság szelleme hatja át és ezért mindent el fog követni, hogy a lakosság kebelében ösztönözze az összhang, egyetértés és bizalom érzelmeit, amelyek annyira szükségesek a haladás és jólét szempontjából.

A fentebb ismertettük Duca nyilatkozatát, mely így papíron nagyon szépen hangzik, különösen az a része, melyben az erkölcsi rend visszaállítását és faji vagy vallási megkülönböztetés nélkül a méltányosság szellemét hirdeti. Ezekkel jött Duca, tarisznájában szép ígérekkel, a hadvezér beigért győzelmével. E felkészültséggel, a reménykedések zöld olajágával szemben ott áll azonban az ellenzék, melynek fáj azerőskézünek ígérkező liberális kormány és már élesíti harci bárdját. A badacsonyi remete, Maniu Gyula meg is fújta a riadót és nyilatkozatában a következőket mondja:

— Kezet kell fogunk mindannyiunknak, akik hívei vagyunk a monarchiának. Én nem haragszom, hogy a liberálisokat hívták kormányra. Rövid időn belül újból bebizonyosodik, hogy a liberális pártnak nincs elég gyökere a közvéleményben.

— Harcolni fogunk ellenük a legélesebb politikai küzdelemben, bár sajnáljuk, hogy mellék lépcsőn jöttek hatalomra.

— Ami legjobban elszomorít, az, hogy előre látom a törvénytelen ségek korszakának jövetelét, amely végig fogja pusztítani az országot. Ez a kormány már születésénél fogva pusztulásra van ítélve. Ha szabad választást fog csinálni, feltétlenül vereséget szenved a mi pártunk és a többi ellenzéki pártok erejével szemben. Ha a választási erőszakhoz nyúl, akkor nem lesz semmiféle tekintélye és a közgyűléstől övezve hamarosan fel fogja emészteni az a titokzatos erő, amely eddig nyolc kormányt falt föl.

E nyilatkozatok minket, magyar kisebbséget, legkevésbé érdekelnek. Mi a jogok beváltását, kisebbségi helyzetünk sérelmeinek orvoslását várjuk. Ezért küzdöttünk eddig, ezért harcolunk ezután is, bizakodva abban, hogy reánk is beköszönt a megértés, az egyforma elbánás korszaka.

A jog küzdelmében a Magyar Párt programja a bevilágító reflektor a göröngyös utakon.

A vásárhelyi hősök emléktáblája.

A Székely Ujság nov. 5-iki számában dr. Várhelyi Gyula képezdei tanár bevezető helyen „Gyertyagyújtás után” című cikkében a vásárhelyi hősi halottak emlékének a megörökítésére hívta fel a város társadalmát. A cikk széleskörben keltett visszhangot. A Vegyes Ipartársulat választmányi ülésén foglalkozott a kérdéssel és határozatilag csatlakozását jelentette be a mozgalomhoz.

TÁRCA.

Falevéllhullás . . .

A Sz. U. eredeti tárcája.

Írta: Xantus Lajos.

(Folyt. és vége)

„Falevéllhullás.”

A dráma utolsó jelenetei folynak a színpadon.

Lenke a baloldal középső páholyai egyikében ül, — barátnői között.

Levert, kedvetlen nagyon. Meglátszanak arcán az utóbbi napok nyomai.

Helyenként, — többen ráfigyelnek. Őszesugznak. Gunyos pillantásokat vesz észre. Megjegyzések egyes — reáirányuló szavai jutnak a fülébe a szomszédos páholyok felől. Több ízben hallja a „Várkonyi” nevet bizonyos „Fejér Ica”-val kapcsolatban. Kedélyére mindezek még jobban reánehézülnek.

A függöny most legördül. Hatalmas tapsvihár, éljenzés követi.

— Éljen a szerző! — kiáltja egy hang.

— Éljen!.. Éljen Várkonyi! — zugja utána a néptömeg.

A színpad élére kijön az ünnepekt. Komoly, halványarcu férfi, bennülő, sötét szemekkel.

Lenke szíve hangosan dobog.

— Éljen!.. Éljen!..

Várkonyi mélyen meghajtja magát. A Leányszövetség nevében gyönyörű virágcsokrot nyújt át neki egy bogárszemű barna szépség: Fejér Ica.

Több gunyos pillantás irányul Lenkére e percben.

Szédülést érez.

Szeretne menekülni a szemek elől. A háttér homályába visszavonulva lesi azt a pillanatot, melyben észrevétlenül távozhat.

Sikerül kijutnia. Imbolygó léptekkel halad végig a szűk folyosón egy hátsó kijárat felé.

Sötét, sáros sikátorba ér.

A főkijárat felől hallszik már a távozó zaja. Utját az ellenkező irányba veszi. Néptelen, sötét mellékutcákon végig botorálva jut el a park bejáratához.

A toronyóra tizenkettőt üt.

Hideg borzongás fut végig a hátán. Lépteit meggyorsítja. Remegve, visszafojtott

lélegzettel vág a park tátongó sötétjének. Szíve hangosan ver. Képzeldések ezer fantomja kísérti agyát. Egy fa mellett halad el most. Itt, úgy véli, mintha nevének szólítaná valaki. Nem mer arra nézni.

— Lenke, — suttogja újból az előbbi hang. És karját megragadja egy izmos kéz.

A lány egész testében megrázkodik. Öreg princípálisát látja maga előtt. A közjegyzőt.

— Hol volt? — kérdi az.

— Nem tartozom beszámolni! — volt a válasz, miközben egy megvető pillantást vetve támadójára, karján egyet rántott, hogy azt kiszabadítsa.

— Nono, csak ne olyan durcásan. — szól a férfi s a fogvatartott női kart kéjesen megszorította.

A lány fölszisszen.

— Fáj, ugye-e? No látja, gyermekem, így szokták szelidíteni a lányokat. Csakhogy végre magát is megszeli dithettem!

Lenke segélyért akar kiáltani, de szava hirtelen elakad. A férfi kezében megvillan a pisztoly csöve.

E percben a közeli bokor felől zörrenés hallzik. A lány reménykedve figyel arra.

Vásároljunk TEMESVÁRI MENTŐ-SORSJEGYET!
FÖNYEREMÉNY 250.000 Lei.
SORSJEGY ÁRA — 50 Lei.
EGYETLEN HUZÁSI-NAP
DECEMBER 10.

Sorsjegyek kaphatók: Kovács-hirlapirodában és Miklós Balázsnál.

Magyar nótá-est Kézdivásárhelyen.

Erdélyi művész körútján városunkba érkezik 80-ik nótá-estjének megtartására dr. Albisi József nótaszerző, aki a mai generáció egyik legkiválóbb egyénisége. Művészete új utakon halad s mégis annyira magyar és annyira szívhez szóló, hogy ahol csak kellemes baritonján a saját nótái közül egy párat elénekelt, oda ölelő karok várják mindig vissza. Nótáinak úgy szövegét, mint dallamát ő írja, ugyancsak ő éneklés és hegedűli el cigányzene kíséret mellett.

Ami újítást Ady Endre a lyra, Szabó Dezső a regény-irodalom terén véghez vitt, ugyanazt csinálja a magyar nótá költés terén Dr. Albisi József. Versei, amelyekhez hasonló szép szövegeket

magyar nótaszerzők nem irtak, valósággal elbűvölik a hallgatóságot, melódiai pedig idegzsongítóan fülbemászók és gyönyörűek. Fráter Loránd a nagy magyar nótá fejedelem óta a propagatív magyar nótá-költészetnek még nem volt ilyen kimagasló alakja.

A hangversenyről, amely f. hó 23-án csütörtökön lesz, bővebb tájékozót a plakátok fognak nyújtani.

Reméljük, hogy Vásárhely nótá szerető közönsége az estélyen teljes számban ott lesz, hogy az ihletett lelkű magyar nótáfa költészetével meggazdagodott szívében egy örök szép emléket őrizhessen egy életen át.

S. J.

-:) AZ UJ PREFEKT. Háromszékmegye prefektje dr. Crețu vármegyei főorvos lett a választások levezetésére. A város interimárja még a mai napig nincs kinevezve.

Irigység a lelkekben.

Aki a mai életben jelentkező és uralkodó állapotokat, körülményeket figyeli, az általános nyomorúság, pénztelenség, munkanélküliség és így keresethiány mellett még egy mindinkább elharapózó társadalmi betegséget is tapasztalhat: irigységet a lelkekben.

Érdemes megfigyelni ebben a szentnek nevezett évben az Isten-ember halála óta 19 évszázadot eltöltött keresztyén emberiség mai jellemvonásait. Mennyi nemtelen, mennyi nem krisztusi, mennyi szeretetnélküli indulat fészkel a mai emberi lelkek belsejében.

Hova tévedt el az emberiség?! A kapzsiság, az önzés, az előretörés, mely csak a saját boldogulását nézi — esetleg a más boldogulásának letiprása árán is, — az irigység, a bosszu, a más kárán örvendő, az alattomos pletykák, az alapelkülű feljelentések, egymás szavainak félremagyarázása által való kellemetlenség szerzés, mind-mind a mai társadalmi betegségek tünetei.

— Falevelek, — suttogja a férfi. — Araltatlan, száraz falevelek... Nem jár itt senki ilyenkor, csak a szerelmesek.

S vad kéjjel vonta magához remegő szép foglyát, hogy megcsókolja.

Lenke a jobbában lévő esernyővel e pillanatban egy oly csapást mért a vadállat arcába, hogy az megtántorodott.

— Állj meg! — sziszegett a démon. S pisztolyát lövésre emelve, a kiszabadult lány után vetette magát.

A sötétben valakivel összeütközött.

— Ki az?... Félre, mert lövök! — a csarkodott.

— Azonnal! Csak előbb mérjük ki a távolságot! — szólt higgadtan egy másik férfihang.

Lenke a parkon kívül volt már ekkor. Üldözését még mindig a nyomában vélte, izmainak végső erőfeszítésével futott lélekszakadva — egészen hazáig. Alig érte el az ajtó kilincset, két hatalmas dörrenést hallott a park felől. Lihegve, kimerülten lépett be az ajtón s omlott anyja karjaiba.

— Mi történt? — kérdi az anya rémulten.

— A közjegyző lövöldözött utánam! — felelé szaggatottan, miután kissé magához tért.

E percben halk kopogás hallszik. Az ajtóban megjelenik Várkonyi alakja. Arca sápadt, komor.

— Tibor! Csakhogy itt vagy! — sikolt fel örömmel Lenke s hófehér karjai remegőn fogják át a férfi nyakát.

— Bucsuzni jöttem! — szól ez röviden, tompán.

— Tibor! Te elmész?

— Igen... Nekem mennem kell.

Olvassuk az írást: Szeresd felebarátodat, „sőt még ellenségedet is!”

A mai-világ embere gyűlöli még saját fajtát, nemzetiségéhez tartozót is s képes és kész annak kárt okozni és örülni, ha sikerül is az. Hát még a más faj, nemzetiségű, vagy más vallású iránt mennyi a türelmetlenség, a lenézés, a kigunyolás. Hol is vannak ma a könyörületes samaritánusok? ..

„Aki dobál kövel, dob vissza kenyérrel,” így a keresztyén tanítás.

Aki megdob kövel, dob vissza menykővel! így a mai világ fia...

Egymás terheit hordozzátok, így tanít az írás...

A világban pedig egymást sértjük, rövidítjük, kicsi szunyog-csipésért halálos csapásra is készek vagyunk, nem hogy egymás terhét hordozná a mai ember, de még a közterheket is immel-ámmal, emberi ravaszkodással sőt kéromkodással hordozza. Becsületesen dolgozó, rendet és fegyelmet tartó, kötelességét hiven teljesítő köztisztviselők ellen feljelentések mennek a felettes hatóságokhoz alattomos vakond módra s habár a megvádolt tisztviselőknek kárt nem tudnak is okozni, de lelki izgalmat, elkeseredettséget igen, addig az irigy, a kárörvendő, kaján, gunyosan kacag magában s örvend, hogy másnak kellemetlenséget, nyugtalanságot okozhat.

— Nem! Én nem engedlek! Itt kell maradnod, meg kell védned engem. Nagyön félek!... Oh, ha tudnád, mit jelent ez a remegés, mit rajtam érzesz, ha láttad volna, mint üzött, kergetett az a fenevad, akkor nem beszélne így!

— Nem kell félned többé! Megvédtelek! — szól rekedten a férfi. — Nem üldöz ő már tégedet. Az üldözött e perctől fogva én vagyok!..

— Tibor, az Istenért, mit beszélsz?..

— Megöltem a közjegyzőt.

A lány aléltan roskad össze.

És Várkonyi csüggedt fővel rohan, menekül az éjszakába.

Ugyanekkor a Lenkéék kertrenyiló ablaka alól — egy másik férfialak lopodzik elő, ki végig hallgatta a beszélgetést. Fonnyadt arcáról, vézna termeléről, a beteges Janira ismerünk.

Óvatosan, csendben hagyja el a kaput. Utját a rendőrség irányába veszi.

Másnap a közjegyző haláláról hasábos cikket irt a helyi lap.

— A gyilkos, ki önként jelentkezett, szíven lőtte magát. — Emlékezik meg a cikkíró egy helyen.

Lenke asztalán levél hever. Kuszált betűkkel rajta e néhány szó:

Én már „haza” mentem. Gondolj rám, ha boldog leszl... Jani.

Késő őszi délután.

A temetőben — egy sirhant előtt ketten állanak: egy lány és egy férfi. Közös virágcsokrot helyeznek a sirra s egy halk imát susog az ajkuk.

Az ima elszáll. A lány — melegen ölti

„Meg kell bocsájtanunk egymásnak akár hetvenhét-szer is” mondja a lelkek királya. S mit tapasztalunk?!

Kic i és talán véletlen sértésért erős bosszúállást, örök gyűlölködést a lelkek fenekeken a vélt megbántásért, sérelemért, hát aztán az anyagi téren való úgy gondolt megrovódításért, mi bosszu forr a megbocsátani egyszer sem tudó magát pedig keresztyénnek tartó gyűlölet tartálynak nevezhető emberi lelkekben?

Nem jól van ez így keresztyén testvérek!

Az Isten képére teremteit emberiségnek ki kell magából kergetni a nemtelen indulatok táborát s helyébe ültetni az egymásiránti türelmet, szeretetet, segítségnyújtást, egymás megbecsülését, megbocsátását és a békességre való hajlandóságot!

Akkor lesz igazi szent év, de addig nem. Veritas.

Azagyonszocializált Szociális Pénztár

A betegségyelőző munkanélküliséget termelő szociális intézkedése. — Más a mérték Biharmegyében és más Háromszéken.

A román Pénzvilág kezünkbe jutott 1933 nov. 1-i számában olvassuk a nagyváradi Szociális Biztosító Pénztár tájékoztató közleményét a háztartási alkalmazottak kötelező biztosításáról. A nálunk joggal nagy felzúdulást kiváltó törvényes intézkedésekre való tekintettel nem tartjuk érdektelennek e közleményt — mely Vasca direktor aláírását viseli — csaknem teljes egészében közölni annak a dokumentálására, hogy más a törvény alkalmazása nálunk és más Biharmegyében.

A közlemény a következő:

1. A háztartási alkalmazottak (cselédek, szolgálók) biztosítási kötelezettsége. A munkásbiztosítás egyetemeséről szóló törvény és az ennek végrehajtására vonatkozó regulament értelmében 1933 évi október hó 8-tól kezdve úgy a férfi, mint a női cselédek, — szolgálók, háztartási alkalmazottak biztosításra kötelezettek. Kiterjed ez a rendelkezés a köz- vagy magánháztartásokban, szanatoriumokban, megye, város, községek s egyházak, valamint magán-egyesületek által fenntartott otthonokban, internátusokban, árvaházakban, szegény és szeretetházakban foglalkoztatott gondozó és szolgaszemélyzetre is.

Mindezen alkalmazottak munkabérlését és kilépését a munkaadó, illetve cselédtartó gazda a Szociális Biztosító Pénztárnál 8 napon belül bejelenteni tartozik. A bejelentés céljaira szolgáló nyomtatványok a Pénztárnál lesznek beszerezhetők. Addig is, míg ezen nyomtatványok az érdekeltek rendelkezésére bocsáthatók lesznek, minden munkaadó és cselédtartó gazda a jelen közlemény közzétételétől számított 8 napon belül köteles a cseléd (szolga stb.) munka- vagy cselédkönyvének,

karját a férfiébe. Egymáshoz simulva távoznak, — boldogan.

A fák között felsívit az őszi szél. Megrázza a sárgult lombokat. A sirokra — száraz falevelek hullanak,

PILLANGÓ-HALÁL.

Gy. P.-nek.

Okker-arany fénypont a réten világító bronzbarna őszben. A lomb rezes korongján ernyed gyönggyé fagyott tündér lehellet, illatot áraszt s piros himport s a nagy tenger dőrszállt berekben könnyed ivvel szökve ring el — és tovarebben: késő őszi vigasznak titkolt csöpp derü pille; élő színfolt.

Nektek csak ennyi: kis kalandor. eltévedt s tétován barangol, csalogó őszi nap mágnesezte, az idegen ősz lesz most a veszte; köd-kavernákban száll a pára s köréje szűkül: lepke háló... fogva benne, ut semerre... halottraváló két szárnyán száz szívárvány ábra kérdőjelként reszket kitérva.

Már vége lenne? ennyi volt csak: sápadt platánok, őszi holdak, boróka-bokros, kócos lankán hervadó szépség: társztalan lány, ritkuló fény, ritkuló dallam, bágyadt illat az est sugáron, a pázsiton parány-finom kis női lábnyom s egy hóharmatos, mozdulatlan kis lepke szárnya a holt avarban...

(1932, okt. Budapest.)

Széfeddin Székely Sefket Bey.

esetleg az ezen okmányokat helyettesítő ideiglenes igazolványnak, vagy személyazonossági bizonyítványnak és a cseléd fényképének bemutatása mellett a pénztárnál megjelenni a Carte Chitanță (nyugtakönyvecske) kiváltása végett.

A nyugtakönyvecske ára darabonként 20 leu, ezen összeg az alkalmazott béréből teljes összegben levonásba hozható.

A biztosítási járulékok olyképp rovádnak le, hogy a könyvecskebe ragasztandók a cseléd (szolga, stb.) készpénz fizetésének és természetbeni járandósági pénzértéke együttes összegének megfelelő biztosítási bélyegek.

A természetbeni járandóságok (lakás, ételmezés stb.) együttes legfeljebb a készpénzfizetés egyharmad részére értékelhető.

Például, ha a cselédnek havi fizetése 300 leu, teljes ellátása havi 100 leura értékelendő és így a havi összjárandóság végösszege 400 leu. Ezen összeg után a munkaadó heti 6 leu járulék fizetésére van kötelezve. Ezen járulék 2 darab 3 leus bélyeg beragasztása után rovádnak le.

A bélyegek értékének feleösszege az alkalmazott fizetéséből levonásba hozható.

A nyugtakönyvecskebe hetenként előre beragasztandó bélyegek a munkaadó névalírással vagy cégbélyegzője lenyomatának alkalmazásával megsemmisítendő.

A cselédnek, megbetegedése esetén, munkaadója tartozik a kellően felbéllyegezett nyugtakönyvecske kiadását, hogy azzal, ha fennjáró beteg, a Pénztár központi orvosi rendelőjében jelenkezhesse, vagy ha fekvő beteg, tagságát a lakásán megjelenő illetékes kerületi pénztári orvos előtt igazolhassa.

A fenti rendelkezések be nem tartása kihágást képez és az 1933 évi április 8-iki törvény 104. szakcímében 500—2000, visszaesés esetén pedig 100—5000 leuig terjedő pénzbírsággal büntetendő. Ezenfelül pedig tartozik a mulasztó munkaadó a Pénztárnál nem biztosított alkalmazott megbetegedéséből felmerülő költségeket, valamint az eljárási költségeket a Szociális Biztosító Pénztárnak megtéríteni.

2. A mezőgazdasági cselédnek nem esnek biztosítási kötelezettség alá és így a fenti rendelkezések rájuk nem vonatkoznak.

3. A kereskedelmi ügynökök és utazók biztosítási kötelezettsége. Biztosításra kötelezettek, úgy betegség (szülés, halálozás) aggkor és rokkantság, valamint baleset esetére a kereskedelmi utazók és ügynökök, — akár fix fizetés és jutalék, akár csupán jutalék mellett vannak alkalmazva, még ha egy és ugyanazon időben több kereskedelmi, vagy ipari vállalat részére gyűjtenek is megrendeléseket.

A hasonló munkakörben tevékenykedő önálló kereskedők és ügynökségi irodák tulajdonosaira ezen rendelkezés nem vonatkozik.

A kereskedelmi ügynökök és utazók, valamint a Pénztárnak bármely biztosított tagja, a kellően felbéllyegezett és a tag fényképével ellátott Carte Chitanță felmutatása mellett az ország területén bármely pénztári orvossal jelenkezhetnek gyógykezelés végett, amely esetben megkapják a szükséges gyógy és kószereket, gyógyászati segédeszközöket és részesíthetők kórházi ápolásban, valamint a napi bérosztályuknak megfelelő pénzbeli segélyezésben is.

4. A fuvarosok 1933 évi április hó 8-tól kezdve biztosításra kötelezettek. Mindazon iparüzemek és kereskedelmi vállalatok, amelyeknek termelési, vagy áru és nyersanyag beszerzés tevékenységéhez és a kitermelt productumok elszállításához, a nyersanyagoknak, félgyártmányoknak és készárúknak az üzem, telep vagy raktár, vagy a vasutállomásig tengelyen való elszállítása hozzátartozik, az általuk esetéről-esetre ideiglenesen, avagy rendszeresen s állandóan foglalkoztatott fuvarosokat a Szociális Biztosító Pénztárhoz biztosítás végett bejelenteni tartoznak.

A munkaadót ezen kötelezettsége alól nem mentesíti az a körülmény, hogy a szállítási eszközök az illető fuvarozó tulajdonát képezik, hogy a fuvarozás a szállítást végző fuvarozónak esetleg csak mellékfoglalkozása, vagy hogy a fuvaros egy és ugyanazon időben több üzem részére végez szállítmányozási munkákat.

Az önálló szállítási vállalatok által végzett fuvarozásoknál foglalkoztatott alkalmazottakat biztosítás végett maga a szállítási vállalat tartozik a Pénztárnál biztosítani.

5. A biztosítási értékhatár összege havi 6000 leu.

Biztosítási kötelezettség alá esnek azonban a havi 6000 leu meghaladó fizetéssel bíró alkalmazottak közül azok, akik az 1933 évi április hó 8-át megelőző időben legalább egy éven át az 1907. XIX-ik törvény-cikk alapján is már biztosítási kötelezettség alá estek.

6. A baleseti járulékot helyettesítő u. n. contributie suplimentară 1,2%-át teszik ki a 10-nél több alkalmazottat foglalkoztató munkaadó által fizetett össz-munkabéreknél. Ezen munkabér összegekre a 6000 Leu havi munkakeresmény összegét meghaladó fizetéssel bíró és a biztosításra nem kötelezett alkalmazottak járandósága is beleértendő.

7. A munkaadó által üzemében rendszeresen foglalkoztatott összes családtagok biztosításra kötelezettek. Ezen rendelkezés a munkaadó felelősségére nem vonatkozik.

8. A 65 évnél idősebb pénztári tagok további járulék fizetés nélkül is teljes jogú tagjai maradnak a pénztárnak, amennyiben az 1933 évi április hó 8-tól számítottan legalább 200 heti járulékot befizettek. Ezen befizetések alapján nyugdíjig jogosultságot szereztek (rokkantság esetére) és elhalálozás esetén hozzátartozóiknak igénye van a temetkezési segélyre.

9. A munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvény és Regulament rendelkezéseinek a munkaadók részéről való szigorú betartását a Szociális Biztosító Pénztár közvegi állandóan és rendszeresen ellenőrizni fogják.

A munkaadók ezen ellenőrző közegek kívánságára kötelesek bemutatni bérfizetési jegyzékeiket (amelyek 10 évig megőrizendő) pénztárkönyveiket és egyéb üzleti könyveiket, valamint a biztosított tagok nyugtakönyvecskeit.

A munkaadó ellenszegülése esetén a pénztári közegek a királyi ügyészségnek jelentést tenni tartoznak és ez esetben az ellenőrzés egy ügyészségi delegátus jelenlétében és részvételével fog megtörténni. Egyidejűleg a

munkaadó ellen a szigorú következményekkel járó kihágási eljárás is folyamatba lép.

E szerint Nagyváradon a cseléd teljes ellátása legfeljebb $\frac{1}{3}$ része a pénzbeli fizetésnek, míg nálunk e címen a betegsegélyző, fizetésre való tekintet nélkül 690 leuban értékelte a cseléd ellátását, tehát ennek alapján már az a cseléd is, aki élelmezésen felül egyéb bért nem kapott, a II. osztályba került s hetenként béré után 14 leu betegsegélyzői járulék fizetendő, melyből 6 leut a cseléd s a tanoncotihonok alapja javára járó heti 2 leu illetéken felül — mely illeték teljesen a munkaadó által viselendő — 6 leut a munkaadó köteles viselni, illetve, ha a cseléd pénzbeli fizetést nem kapott, az egész illetéket a munkaadó tartozott viselni.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között sok háztartási alkalmazott van, aki élelmezésen felül havi 100 leut azért kap, vagyis naponta 3 leu 33 banit, amiből naponta 86 banit köteles betegsegélyzői illeték címén fizetni. Az évi 1200 leu bérből az illeték levonására szolgáló könyvecske 20 leus díjával együtt tehát 332 leu, vagyis 17,7% az az összeg, amit egy nagy hozsánával üdvözölt szociális törvény vívmányaként a betegsegélyzőnek áldoz.

S nézzük ezzel szemben, mit fizet a gazda azért a luxussért, hogy eltökélve magát a mindennapi bosszankodásra, cselédet tart. A gazda hozzájárulása hetenként 6 leu, heti két leu a tanoncotihon illeték lerovására szolgáló könyvecske és végül a város atyai gondolkodása révén 100 leu városi taxa. Summa sumarum 526 leu. A városi illetéktől eltekintve tehát a gazda és cseléd együttvéve 758 leut fizet be a betegsegélyzőnek 1200 leu évi készpénzfizetés esetén. Mert a járulékot, ha a cseléd bér és ruha formájában havonta 435 leunál többet kap, heti 24 leura emelkednek.

Mindezeket leszögezve, felkerestük Blaga Simon urat, a helyi társadalmi biztosító pénztár főnökét, aki jöndu:atlag fogadta érvelésünket, azonban ő csak a felsőbb utasítás szerint jár el. Ennek bizonyítékaként átadott nekünk egy kimutatást, mely szerint kell neki a díjakat kiszámítani.

E díjszámítási táblázat a következő:

Casa de Asigurari Sociale in Braşov. Copia şi traducere.

TABLOU — KIMUTATÁS.
De pretuirea veniturilor în natură cu începerea dela 1 Oct 1933 pr. verb. No. 6900—933. — a természetbeni jövedelem értékeléséről 1933 okt. 1-től 6900—933 sz. jkv. alapján,

Muncit. calfe şi ucenici peste 16 ani — Munkások, segédek, tanulók 16 éven felül	In oraşe városokban		In comune községekben	
	zilinie săpt. napi	lunar havi	zilinie săpt. napi	lunar havi
Intreţ. întreagă fără imbrăc. Teljes ellátás ruházat nélkül.	40	280	1200	27 189 810
Numai alimentaţie întreagă Csak teljes élelmezés	27	189	810	19 133 570
Dejun Reggeli	5	35	150	5 35 150
Prânz Ebéd	13	91	390	8 56 240
Cină Vacsora	8	56	250	5 35 150
Imbrăcămintă întreagă Teljes ruházat	10	70	280	8 56 240
Numai încălţăminte Csak cipő (lábbeli)	4	28	120	2 14 60
Dormitor Hálószoba	4	28	120	1 7 30
Camera mobilă Butorozott szoba	5	35	150	2 14 60
Locuinţa 1 cam. şi bucăt. Lakás 1 szoba és konyha	5	35	150	2 14 60
Locuinţa 2 cam. şi buc. Lakás 2 szoba, konyha	7	49	210	4 28 120
Locuinţa 3 cam. şi buc. Lakás 3 szoba és konyha	10	70	210	5 35 150
Incălzit Fűtés	5	35	150	3 21 90
Luminat Világítás	1	7	30	0,80 5,00 24
Spălat Mosás	1	7	30	0,80 5,00 24
II. Ptru ucenici sub 16 ani II 16 éven aluli tanulóknál				
Intreţinerea fără imbrăcăm. Ellátás ruházat nélkül	20	140	600	14 98 420
Numai aliment. întreagă Csak teljes élelmezés	15	105	450	12 84 360
Imbrăcămintă întreagă Teljes ruházat	5	35	150	3 21 90
Numai încălţăminte Csak lábbeli	2	14	50	1,50 10,50 45
Dormitor Hálószoba	2	14	50	1 7 30
Presedinte-elnök; Inglenier I. Jonică ss. Director-igazgató: ss G. Enescu. Consilieri-tanácsosok; ss. I. Sebesy, ss. I. Bagoly. Secretar: indescifrabil-olvas. (L. S. - P. H.)				

Igy néz ki a kivetési alap nálunk. Ebből látszik a nagy különbség a Nagyváradon és Háromszéken érvényes díjkirovási alap között. Természetesen, ha így van nálunk, emiatt nem Blaga ur a hibás, nem is lehet reá emiatt neheztelni, ő csak a felsőbb utasítás szerint jár el, a kötelességét teljesíti. Hiba ott kerekendő, ahol kiadják az utasítást, más kategóriába sorolva minket, mit pld. Nagyváradot. Ez ellen csak tömeges fellebbezéssel lehet védekezni, de meg kell tégység a lépéseket a sérelmek orvoslására kamarai képviselőinknek is. A végrehajtási utasítás 83 szakasza szerint u. i. az alapfizetés alatt értendő annak járuléka is, ezek a járulékok azonban a készpénz járandóságnak $\frac{1}{3}$ -át képezik.

Ilyen értelemben kell tehát a brassói központnak a kiadott utasítását módosítani! (y.)

Szombattól, folyó hó 18-ikától kezdődőleg minden este CSÓKA JÓSKA JAZZ ZENEKARA muzsikál az Európa kávéházban.

H I R E K.

November
18
1933.

— A NAGYTANÁCS ÜLÉSE. A városi nagytanács szerdán délelőtt ülést tartott a Ganz-céggel folytatott tárgyalások ügyében és a lapunkban közölt módzatok szerint megállapodást kötött a céggel. Fontosabb tárgy nem volt napirenden s az ülés dr. K. Kovács István alpolgármester szavaival végződött.

— Ma, szombaton este a KSE. kolbász-estje az Európában. Ott legyen!

— A mult szombati dalos hangverseny. A legszebb erkölcsi siker jegyében folyt le városunkban a mult szombaton este a Ref. Dalkör dalos hangversenye. Azért hangoztatjuk az erkölcsi sikert, mert anyagi-ról beszélni nem lehet. Azok pedig, akik ott voltak, egy feledhetetlen szép est emlékével lettek gazdagabbak. Ünnepe volt ez az est egyébként is, mert előttek hozzánk a zernesti Róm. Kath. Vegyeskar dalosai és itt volt a vidék egyik legjobb dalárdája, a Kézdivásári Ref. Férfikar is, hogy összedobbanó szívvvel, a mieinkkel együttesen áldozzanak a dal-kultúra oltárán. nnap volt azért is, mert városunk emelkedő kulturájának egyik letéteményese, a szimfonikus zenekar ezen az estén mutatkozott be először nagyobb darabban. A műsor későn kezdődött, mert későn gyülekezett a közönség, azonban a bevezető: a zernesti és kézdivásári helyi dalosok jellegje kellemesen feledtette a várakozást. Majd jött a szimfonikus zenekar, hogy gyönyörű összjátékával belemuzsikálja lelkünkbe a szép zene varázsát. Schmelzer Béla zenetanárral, aki kiváló dirigens, nemcsak a zenekar, hanem a város zenei élete is sokat nyert. Így jöttek egymás után felváltva, a zenekar, a zernestiek, a kézdivásári helyiek, az albisiak, mindegyik a tudásának a legjavát adva. A vásárhelyieket Kovács József karnagy vezényelte, aki bár betegen is, de nemes lelkének közönyt űző melegségével állta meg ezuttal is azt a helyet, mely annyi sikert hozott a dalkar részére. És nagy elismerés illeti a kézdivásári uri cigányzenekart, mely bámulatos tudással, figyelmesezt játékkal mutatkozott be Kézdivásárhelynek, meghódítva egyszerre a közönséget. Turóczy Árpád karnagy megmutatta, hogy falun is lehet kulturát csinálni, csak akarat és szív kell hozzá.

— Készüljön már most a szimfonikus zenekar jan. 9-iki estélyére.

— Ismeretterjesztő előadások. Kedden, nov. 21-én este kezdődnek meg a Kath. Otthonban az ismeretterjesztő előadások. Első nap előadói: Kovács András képezdei igazgató, dr. Gyöngyössi István és dr. Török Ferenc. Belépti díj nincs.

— KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Jól eső örömmel mondunk köszönetet mindazoknak, akik a Ref. Dalkör nov. 11-iki estélye alkalmából az idegen dalosoknak meleg otthont és általános dicsért jó kosztot adtak, úgy annyira, hogy vendégeink el-távozásuk alkalmával legnagyobb foku megelégedésüknek és köszönetüknek adtak kifejezést. Hálás köszönettel: a Dalkör Vezetősége.

A zernesti zenekar vezetősége is köszönetet mond a kedves fogadtatásért és ha-

zaérkezése után a következő levelet intézte Paál Lajos ref. lelkészhez:

A Zernesti Róm. Kath. Egyh. Énekhar (Jud. Basov.)
Nő. 202/1933. Zárnești 1933. XI. 14.

Nagytiszteletű Uram!

Visszaérkezvén arról a kedves és a legszebb emlékekkel meggazdagodott helyről, ahol mindnyájan olyan nagyszerűen és boldogan éreztük magunkat, — igyekszünk elsősorban is a zernesti római katolikus egyházi énekhar nevében Önnek, valamint a k-vásárhelyi református egyház vezetőségének a leghálásabb és legszívélyesebb köszöneteinket kifejezni. Jól eső érzés volt, hogy a f. hó 11-i ének és zene hangversenyen közösen felléphetünk, mint dalos testvérek. Továbbá minden egyes tagunknak szívét és lelkét addig a rövid ideig is, amíg ott tartózkodhattunk, kedvességük révén a legkellemesebb benyomásokkal töltötték meg. Külön ki kell emelnünk a súlyosan beteg és mégis fáradhatatlan Kovács József ig-tanító ur buzgó és rendületlen kitartását, aki annyira szívén viselte a mi énekharunknak is az erkölcsi sikerét. Kérjük a jó Istent, hogy Őt megtarthassa az életnek még sokáig és a k-vásárhelyi ref. egyháznak továbbra is nagyon értékes előharcosa és munkása lehessen.

Lelkünkben szóló szavaink lennének még a város páratlan vendégszerető kedves közönségéhez is, akik oly igaz szeretettel fogadták be hajlékukba elszállásolás végett a mi dalárdista tagjainkat. Fogadják érte leghálásabb köszönetünket.

Szeretnénk, ha a Nagytiszteletű Ur ezen köszönet nyilvánításainkat a helybeli újságban is közölné.

Végül pedig annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy mindezt viszonzni fogjuk s ezért is a legközelebbi viszont látás reményében fogadják legszívélyesebb üdvözlőnk. Öszinte tisztelettel: Gregosch Viktor elnök, Erdélyi Dezső ügyv. alelnök Kovács Ignác karmester.

— Pálya-avató serlegmértőzés. A Törökvis teke-sport egyesület nov. 26-án tartja pálya-avatását serlegmértőzéssel kapcsolatosan. Résztvesznek ezen Brassóból az Unirea és a cipészek.

— TEA-EST. Holnap, vasárnap este 6 órai kezdettel nagy tea-est lesz a Kath Otthonban. Érdekes meglepetéseket ígér ez az est a résztvevőknek.

— Tejszövetkezet alakulás. Nov. 26-ikán lesz városunkban a város és vidék gazdáinak részvételével a tejszövetkezet megalakulása.

— November 25-ikén, szombaton lesz a kereskedőink Katalin estje, melyre készüljön. Nagyszerű szórakozásban lesz része.

— Lopnak a Vasut-uccában. A tolvajok valósággal reáteküdtek a Vasut-ut-cára. A múlt héten Dezső Gyulánál, özv. Szócs Jánosnéknál jártak a tolvajok, az éjszaka pedig Nagy Adám baromfi udvarát dézmálták meg.

Színház.

Jön Sarkady Gusztáv színtársulata.

Nov. 25-én kezd meg Sarkadi Gusztáv színtársulata 2 heti színiszezónját. A társulatot jó hír előzi meg. Minden városban, ahol megfordultak, nagy pártolásnak örvendettek. A primadonnák, Frits Boriska és Köszegi Manyi, szubrettek: Köszegi Dusu és Erőss Irén erősségei a társulatnak. Bonvivántja, komikusai, a drámai hős, mind jó márkájú színészek.

Előadásra kerülő új don s á g o k: Zsámban macska, Zsindelyezik a kaszárnya tetejét, Bolond óra, Nem válunk el, stb.

Szeretettel kérünk mi is mindenkit, hogy pártolják a színészeket. Bérletet Dávid Dezső kereskedő üzletében lehet előjegyezni.

Hirdetéseket jutányos árban közöl a Székely Ujság

S P O R T.

Ping-pong verseny Kézdivásárhely 1933 őszi bajnokságáért.

A KSE ping-pong szakosztálya, mely országos viszonylatban a legnevesebb játékosokkal rendelkezik, december 3-án, vasárnap d. e. 9 órai kezdettel a városi tanácsházban klubközi versenyt rendez az őszi bajnokságért.

K. S. E.—Sz. M. T. E 7:1 (4:0)

Az őszi szezonban még egyszer összemérte erejét a két régi rivális s ezúttal is a KSE gólpárral győzte le a még nem régen verhetetlen SzMTE-t. A KSE játéka nem látszott meg a tartalékos felállítás, szép komciós gólról törő játékkal könnyen érte el góljait. A SzMTE egyetlen gólját védelmi hibából lövi. Dicsőreget érdemel Fülöp gólköpes centerjátéka. Bíró Molnár Józsiás volt.

Ma d. u. 3 órakor a kantai pályán Mercur—KSE barátságos mérkőzés.

Hozzászólás a Ref. Dalkör hangversenyéhez.

Nov. 11-én, a Ref. Dalkör által rendezett hangverseny kiragadott minket a hét-köznapiok szürke egyhangúságából. Lélekben meggazdagodva — mint a méhek jó hordás idején — tértünk vissza otthonunkba. Mikor azonban visszagondolok az estélyen megjelent kevés számú közönségre, fájdalom és keserűség tölt el azért, hogy ezen jó hírnévnek örvendő dalkör hiába igyekszik, hiába áldozzák fel tagjai a nehéz napi munka után pihenésre oly nagyon szükséges esti óráikat, a közönség nem pártolja, nem buzdítja őket. De ez ne csüggyesszen Titeket Dalostestvéreim, vegyetek példát szeretett karnagyotoktól, ki súlyos operációja után még mindig gyengélkedve, számolva súlyos és fárasztó munkájának igen könnyen még végzetessé is válható következményével, meg nem tántorítható energiával küzd a dalkultúra érdekében. És mi rt? Bizonyára nem a méltánylás és közönség megértő támogatása a vezércsillag előtt, hanem a titokzatos erő, mely ezen az estélyen is glóriát font homlokára körül, a drága, édes magyar dal szeretete és ápolása. Dalárdám megbízásából e helyen mondok neki köszönetet azért az élvezetes estélyért, melyben az ő fáradozása révén részünk volt. Neki köszönjük meg, hogy alkalmat nyújtott három különböző viszonyok között élő dalárdának a magyar dal édes hangjaiban az összelelkezésre. Úgy éreztük, hogy azon az estén egy pár órára ledőltek az oly sokszor átkos társadalmi és felekezeti korlátok és voltunk: a magyar dal küzdő katonái. Mi vidékiek, — kik szintén s talán még fokozottabb mértékben érezzük az anyagi gondok keresztjeit — erőt és biztatást merítettünk belőle a további munkához.

Céлом nem az egyes műsorszámok kritikája, azt elvégzi talán más, hanem nézeteltérések kiküszöbölése végett az általam alakított és vezetett zenekarról akarok röviden referálni.

Most egy néhány óra távlatából nagy merészségnek és bátorságnak tűnik fel előtem, hogy mi, műkedvelő muzsikások, ki mertünk állani egy olyan közönség elé, melynek nagy része márkát jelent a város zenei életében. És őszintén mondom, ez nagyon befolyásolt is. Mikor zenekarom élén a nézőtérre végig tekintettem, mint a villámcsapás futott végig agyamon a gondolat, hogy „te jóisten, hogy fognak minket innen mindjárt ki ebrudalni!” S mikor műsorszámunk befejezése után felhangzott a szokásos taps, azonnal beláttam tévedésemet. Zenész ember nem lehet udvariatlan. S ha valakinek fülében kárt tettünk, az ne minket okoljon, hanem kártérítési keresettel Kovács József kv.-helyi karnagy ellen forduljon, mert az ő kérésére voltunk bátrak a színen megjelenni.

Zenekarunk összeállítása első sorban a magunk időtöltésére és szórakoztatására alakult s mikor a sokat hangoztatott rossz anyagi viszonyok miatt dalárdánk szokásos évi mulatságát a messzibb vidékről hozott drága cigánymuzsikával nem rendezhettük volna meg, vettük kezünkbe a vonót és huzzuk a talpalávalót úgy, ahogy tudtuk. S mikor egyik-másik falusi jótékony egyesület szintén ezen oknál fogva felkért bennünket,

mentünk segítségre díjtalanul, jótékonyaságukban őket támogatni.

S most, hogy ezen uton nagyrabecsült hallgatóink elnézését kérjük, legyen szabad leszögeznünk azon tény, hogy ha földi életünkben valamelyes okok miatt el kell némuljon a magyar zene, nem mi leszünk az elsők, akik elnémulunk, de nem is az utolsók, akik ez ellen tiltakozni fogunk.

Turóczy Árpád
ref. kántor-tanító.

BÁLVÁNYOSI CSILLAGOK

A Székely Ujságnak írta:
SZÉFEDDIN SZÉFY SEFKET BEY. (22
Minden jog fenntartva.)

A barakk táborba való visszatérésünk-kor a derűs szép idő már éreztette hatását, általános tisztálkodás és „sártalanító” műveletek folytak vig élcélődések kíséretében.

Parancsnokunk ugyanis kiadta a napi-parancsot, mely szerint délből levonulunk a táborba és megkezdjük a rendes tábori életet. A szakácsi teendők ellátására kijelölt Borostás Picu fele őrs azonnal levonul a táborba, megépíti a konyhát és ünnepi ebédet készít.

A napiparancs leírhatatlan hatást keltett.

Végre kiszabadulunk a négy fal börtönéből a szabad, a diadalmasan ujjongó természetbe, hogy megkezdhesük alkotó cserkész munkánkat.

NEGYEDIK FEJEZET,

melyben megismeri az olvasó, hogy hogyan épül fel egy előírt cserkész-tábor és megtudja, hogy mekkora nagy esemény a cserkész tábori életében a látogató Vasárnap. Nagy és titokzatos események!

A fűszákon még nehéz esőcseppek csillogtak s a talaj a lábunk alatt még besüpedt, de az áldott jó meleg azt ígérte, hogy a majd egyhetes esőzések után következő jóidő kitartó lesz.

Picuk örvendek még leginkább a laza talajnak, mert nekik a konyha beasásánál könnyű munkájuk volt.

Mire lementünk a táborba, már vidám füst felleg kanyargott a konyha tájékán s a kíváncsiságtól és az éhségtől hajtva az egész csapat Borostásék szentélye közé csoportosult.

(Folyt. köv.)

A MOZI MŰSORA.

Nov. 18—19-én, szombaton és vasárnap este 1/2 9 órakor, vasárnap délután 1/2 6 órakor.

A tengeri farkas

Jack London világhírű regénye filmen. Milton Sills utolsó filmje. Rendezte: Alfred Santel.

Nov. 22-23-án, szerdán és csütörtökön este 1/2 9 órakor lesz

Bély

Anny Ondráknak legújabb filmje.

Minden vasárnap friss Heti-hiradó (Jurnal)

Primăria Com. Urb. Târgul-Săcuiesc

A város hivatalos hirdetései

No. 4670/1933 Publicațiune.

Aducem la cunoștință publică, că la 1 Decembrie 1933 începere revizuirea listelor electorale, care durează tot cursul lunei.

Atragem atențiunea tuturor cetățenilor din acest oraș impliniți 21 de ani să se intereseze la primărie în orele oficiale în biroul registraturii dacă sunt sau nu înscrși liste — cei neînscrși pot cere înscrierea verbal.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a választási lajtsrom kiigazítása f. év december 1-től 31-ig történik.

Figyelmeztetünk minden 21-évet betöltött városi polgárt, hogy ezen idő alatt érdeklődjön a tanácsnál az iktató irodában, hogy fel van-e véve vagy nem.

Aki nincs felvéve, szóbelileg kérheti a felvételét.

Tg.-Săcuiesc, la 12 Nov. 1933.

Primar: (ss) V. Fenechiu. Secretar Gen: (ss) R. Cosma